

היימון כדמות משנה - מבצע שלושה תפקידים

1) מקדם את העלילה, כיצד: היא משנה את העונש בגלל שהממשל לא פופולרי יותר והם לא רוצים עונש והם חושבים שאנטיגונה צודקת, אז הלחץ שלהם גורם לקראון לשנות את העונש מסקילה לנעילה במערה(ואם היא מייצגת את האלים, הם יחלצו אותה), אבל אם היא לא, היא תמות והעם יחשוב שקראון מייצג את רצון האלים

2) לאפיין בצורה עקפיה את קראון, דמות משנה מאפיינת בצורה עקיפה דמות ראשית בשתי דרכים. האחת, היא באמצעות דיאלוג ממנו ניתן לשאוב ולהבין את תכונות הדמות הראשית. השנייה היא באמצעות אנלוגיה (ניגוד זהות) שגם היא מדגישה תכונות כאלה ואחרות.

3) מתוך הדיאלוג בין היימון לקראון ניתן ללמוד מספר דברים על היימון ראשית – ניתן ללמוד על אופיו של קראון ועל כך שאינו אוהב שמתנגדים לו, זו הסיבה שהיימון מתחיל את דבריו בחנופה לאביו, הוא יודע שהאב לא ישמח לשמוע את מה שיש לו להגיד

שנית – ניתן ללמוד שקראון בטוח ללא כל צל של ספק שהוא יודע מה האלים רוצים, הא כלכך בטוח בצדקתו שהוא אינו מקשיב לאיש, זה חטא ההיבריס שלו.

זאת הסיבה שלמרות שהיימון נותן טיעונים שקולים והגיוניים, המלך לא משתכנע ולהפך, הוא בטוח שלבן שלו יש אינטרס אישי(יחסים עם אנטיגונה או קשר עם המתנגדים לשלטון)

שלישית- ניתן ללמוד שקראון הוא אדם לא גמיש, למרות שמציגים לו את העובדות בשטח, הוא עדיין סבור שהוא צודק

רביעית, מדובר באדם מאוד אמוציונאלי, ברגע שהיימון מביע התנגדות לצו, הוא מיד מוריד את הוויכוח לפסים אישיים(מכנה אותו עבד של נקבה)

אנלוגיה

ניתן לערוך אנלוגיה בין קראון לבין היימון

- שניהם גברים
- שניהם בני מלוכה(הם דמויות חשובות מאוד בתב"י)
- שניהם בני משפחה(לכן הם מקורבים גם לאנטיגונה וגם לפולינקס)
- שניהם רוצים בטובת הממלכה
- שניהם בטוחים שהדרך שלהם היא הדרך הנכונה) אך רק אחד מהם בטוח ללא כל צל של ספק ורק אחד חוטא בחטא היוהרה)

אף על פי כן, ניתן לערוך אנלוגיה על דרך הניגוד בין השני

קראון	היימון
סבור שאסור לקבור את פולינקס הבוגד	מייצג עמדה שלפיה יש לקבור את פולינקס
חושב שיש להעניש את אנטיגונה על מעשיה	חושב שלא צריך להעניש את אנטיגונה על מעשיה

הקינה של אנטיגונה –

עד המערכה הרביעית אנטיגונה נראתה קשוחה וסגורה מאוד, אמא שלה התאבדה, אביה ניק את עיינו והלך לגלות ואחיה רצחו אחד את השני, איך פתאום אנו רואים שעדיין יש בה רצון לחיות דרך הקינה שהיא שרה בדרך למערה.

אלוזיה – הרמז, בעצם רמיזה לטקסט חיצוני ביצירה לשם הרחבת המשמעות

יש מספר דברים שצריך לשים אליהם לב בגינה שלהם:

א) צד חדש לאנטיגונה
ב) מניעה האמיתי למעשיה

ג) לא מתחרטת על מעשיה

ד) מדמה את עצמה לכלה

ה) אלוזיה – רמיזה לסיפור מיתולוגי לאלה ניאובה, הייתה אלה שהיו לה הרבה ילדים והיא התרברבה באוזני האמא של אפולו וארטמיס(לטו), האמא נעלבה והלכה לבניה לבכות, ואז אפולו וארטמיס רצחו את כל ילדה של ניאובה מול ענייה, ניאובה בכתה אל זאוס, וזאוס ריחם אליה והפך אותה לסלע שממנו נובעים מים.

אנטיגונה משווה את הסבל שלה לסבל של ניאובה בשביל להדגיש כמה היא סובלת, המקהלה מיד מתערבת ואומרת שאין מקום להשוות שכן ניאובה אלה ואנטיגונה בת אדם, כלומר אנטיגונה לא יודעת את מקומה וחוטאת בהיבריס.

התוכן של המערכה – הנביא הזקן והעיוור מגיע לארמון, הוא מספר למלך שכשישב במצפה הקדמוני, ראה שני ציפורים מתנגשות והורגות אחת את השנייה, הוא הבין שמדובר בסימן שהאלים אינם מרוצים, והחליט להקריב קורבן, עם זאת, הקורבן לא התקבל, כי המזבחות טומאו על ידי חלקיו של פוניקס שפוזרו על ידי העופות והכלבים.

לכן הנביא החליט להגיע אל המלך ולבקש ממנו להתגמש – לשנות את הצו ולקבור את המת.

מערכת חמישית – דיאלוג טריסאיס הנביא הזקן לבין קראון המלך

תוכן המערכה: הנביא אומר למלך שזאת לא בושה לטעות, טיפש הוא לא מי שטועה אלא מי שלא מתקן את הטעות שלו, המלך בתגובה כועס על הנביא ומכנה אותו נביא ששקר שקשר עם המורדים ורוצה לצאת כנגד המלך, הנביא נפגע ובתגובה מנבא נבואת זעם: שתוך יממה, מישהו מקרוב(מחלציו) לקראון, ימות כעבור יום.

(הנבואה קידמה את העלילה) בעקבות הנבואה קראון מתייעץ עם ראש המקהלה, זאת הפעם הראשונה שהמלך מתייעץ עם מישהו חיצוני, המלך מייעץ לו לקבור את המת ולחלץ את הנערה מהמערה, ולעשות זאת מהר כי האלים ממהרים להעניש.

תפקידיו של טריסאיס -

מקדם עלילה: לאחר נבואת הזעם קראון מפחד, בגלל זאת הוא מתייעץ בפעם הראשונה עם מישהו, הוא מתייעץ עם ראש המקהלה שאומר לו לחלץ את הנערה מהמערה ולקבור את המת, בסיום המערכה קראון רץ למצוא את חלקיו של פולינקס, כלומר הוא הופך את סדר האירועים, כי חשוב לו יותר לרצות את האלים מאשר להציל את אנטיגונה.

אפיון עקיף: ניתן לאפיין דמות בצורה עקיפה הן באמצעות דיאלוג והן באמצעות אנלוגיה, טריסאיס מאפיין את קראון באמצעות דיאלוג שכן מתוך הדיאלוג ניתן ללמוד על קראון מספר דברים:

ראשית ניתן ללמוד כי מדובר באדם כל כך עקשן שגם כאשר נביא כמו טריסאיס מגיע ומדבר איתו, הוא עדין סבור שהוא צודק, גם לאחר הדברים שהוא שומע מטריסאיס הוא עדין חושב שהוא זה שמייצג את רצון האלים, פרט זה מדגיש את ההיבריס שלו ואת העובדה שלא יודע את מקומו בחברה.

שנית, קראון שוב סבור שאדם שחושב שונה ממנו בטח קיבל שוחד או קשר קשר עם המורדים. קשה לו לקבל את העובדה שיש גם דעות שונות משלו.

שלישית, ניתן לראות את העקשנות של קראון. הוא אומנם עושה מעשה בעקבות השיחה עם טריסאיס אולם זה לא מתוך הבנה והכרה בטעותו אלא מתוך פחד טהור - פחד מפני נבואת הזעם (שתוך יממה מישהו מחלציו(קרוביו) ימות)

רביעית, ניכר שהמלך קראון עיוור למציאות סביבו - עיוור לעובדה שכולם חושבים שהוא טועה - כולם חושבים שצריך לקבור את המת (פולינקס) ולא לקבור את החי (אנטיגונה)

טריסאיס מאפיין את קראון לא רק באמצעות דיאלוג אלא גם באמצעות אנלוגיה

מערכה חמישית –

דיאלוג בין קראון לטריסיאס

– ניתוח המערכה –

התפקידים של טריסיאס כדמות משנה

א. מקדם עלילה

ב. מאפיין בצורה עקיפה את קראון - דיאלוג ואנלוגיה

ג. נושא מסר

* היבריס

המטרה של טריסיאס היא להדגיש את ההיבריס(הגאווה) של קראון .

ניתן לעשות אנלוגיה על דרך הזהות בין טריסיאס לבין קראון

- שניהם גברים
- שניהם מתגוררים בתב"י
- שניהם מעמד גבוה
- שניהם בעל השפעה גדולה על העיר תב"י ואזרחיה
- שניהם סבורים שהם יודעים מה האלים רוצים ושניהם בטוחים שהם מיצגים את דעת האלים
- שניהם רוצים בטובת הממלכה ונתינה
- שניהם כפופים לכללים ולחוקים הדתיים והחברתיים של תב"י
- אצל שניהם קיים יסוד העיוורון

למרות הדומי הרב ביניהם אפשר לעשות טריסיאס לבין קראון גם אנלוגיה לפי הניגוד ביניהם.

קראון	טריסיאס
מייצג את חוקי המלך	מייצג את חוקי האלים
קראון מייצג את העמדה שלפיה אסורה לקבור את פולינקס הבוגד, ויש להעניש ולקבור את הנערה במערה	טריסיאס מייצג את העמדה לפיה צריך לקבור את פולינקס הבוגד ויש לחלץ את הנערה מהמערה
טועה לחשוב שהוא מייצג את רצון האלים, זה הוא למעשה ההיבריס שלו	מייצג את קול האלים, הוא הנביא ומדבר בשביליהם
בעקבות השיחה מרגיש רגשות של פחד, כלומר השיחה ערערה את ביטחונו	בעקבות השיחה מרגיש רגשות של זעם, השיחה לא מערערת את בטחונו
מפחד להיות מובל על ידי הנביא	הנביא לא מפחד להיות מובל, הוא מובל ברמה הרוחנית על ידי האלים ואילו ברמה הפיזית של הנער
קראון רואה פיזית אך עיוור מטאפורית/סמלית – כי הוא לא רואה את האסון המתרחש סביבו ולא רואה את הטעויות שלו	טריסיאס עיוור פיזית, אך רואה ברמה המטאפורית/סמלית – הוא רואה את הנולד ואת המציאות כפי שהיא

לסיכום ניתן לראות כי קיימת אנלוגיה על דרך העיוור בין טריסיאס ולבין קראון, מטרת האנלוגיה.

טריסיאס ידוע כנביא אמת אשר נושא את בשורות האלים, אף על פי כן, קראון לא מקשיב לו ואף מכנה אותו נביא שקר ומאשים אותו בקשירת קשר עם המרודים ובלקיחת שוחד.

טריסיאס אומר לקראון למעשה את רצון האלים . לפיו האלים רוצים שגופה של פולינקס תקבר, אבל קראון כל כך בטוח בצדקתו, שהוא לא מקשיב גם לא לנביא, והדבר מדגיש את ההיבריס של המלך.

עיוורון –

במחזותיו של סופולקס מופיע מוטיב העיוורון, כלומר, מתח בין ראייה ועיוורון פיזיים לראיה ועיוורון סמליים/מטאפוריים.

כך לדוגמא, במחזה הראשון בטריילוגיה, "אדיפוס המלך", הדמות הראשית(אדיפוס) אומנם רואה פיזית, אולם עיוור ברמה המטאפורית/סמלית

כאשר הוא סוף סוף רואה ומבין את מציאות חייו העגומה (שהוא רצח את אביו והקים משפחה עם אימו) הוא מחליט לנקר את עיניו - כלומר להפוך עיוור פיזית, בגלל כשראה, עיניו לא שמשו אותו כהלכה.

גם במחזה שלפניו, "אנטיגונה" ישנן דמויות שאומנם רואות פיזית, אך עיוורות ברמה המטאפורית / סמלית:

אנטיגונה אומנם רואה פיזית, אך עיוורת להיבריס שלה - לכך שהיא חורגת מתחומה וחוטאת בחטא היוהרה

גם קראון אומנם רואה פיזית, אך עיוור למציאות חייו העגומה - שהוא לא מייצג את רצון האלים

על מנת להדגיש את המאפיין של דמויות אלה - את העיוורון שלהן ואת ההיבריס שלהן, מציבים את דמותו של טרסיאס שהוא אומנם עיוור פיזית, אך רואה מטאפורית וסמלית - יודע את מה שעתידי להתרחש ומבין שהן חוטאות

אקסודוס

המערכה האחרונה

תוכן המערכה

על הבמה עומדים ראש המקהלה והשליח.

השליח מספר לראש המקהלה כי לאחר נבואת הזעם ועצתו של ראש המקהלה הם רצו לקבור את פולינקס.

לאחר שקראון, השליח ואנשיו קברו את פולינקס וערכו טקס קבורה, הם פנו אל המערה על מנת לשחרר את אנטיגונה.

(סדר הפוך ממה שנאמר לקראון על ידי ראש המקהלה)

השליח מספר לראש המקהלה כי כאשר התקרבו אל המערה, שמעו צעקות מתוכה.

קראון זיהה כי מדובר בקול בנו ורץ מהר פנימה.

בפנים, הם ראו שאנטיגונה תלתה את עצמה.

ברגע שהימון ראה את אביו, הוא קילל אותו, ירק בפניו וניסה לדקור אותו.

כאשר לא הצליח, דקר את עצמו (התאבד) ומת.

קראון הרים את וגופת בנו והתחיל ללכת לכיוון הארמון.

את הדברים הללו שומעת אאורידיקה שעומדת על כל הזמן בפתח הארמון.

כאשר השומר מסיים את דבריו, היא נכנסת בדממה פנימה.

לקפוץ שורה.

השומר וראש ומקהלה סבורים שתגובתה מוזרה - לא אמרה דבר ולא בכתה והשליח רץ אחריה בפנימה.

בינתיים קראון עולה על הבמה עם גופת בנו המת. הוא בוכה ואומר שכואב לו כל כך שהוא לא רוצה להמשיך לחיות.

הוא אומר שהוא מבין שהטעויות שלו הובילו למצבו.

לקפוץ שורה

בשעה שקראון בוכה עם בנו המת בידי יוצא מהארמון השליח, ומבשר לו על אסון נוסף - אשתו אורדיקה התאבדה והאשימה אותו במות שני הבנים שלהם .

From Me to Everyone: 09:16 AM

קראון עומד על הבמה ובוכה על מר גורלו.

הוא אומר שהטעויות שלו הן שהובילו למצבו !

המקהלה עולה על הבמה ומסכמת שאם אדם רוצה להיות מאושר עליו להיות נבון - כלומר לא לחטוא בהיבריס